

Programy odpadového hospodárstva

(1) Program odpadového hospodárstva (ďalej len „program“) je programový dokument, ktorý sa vypracúva pre určenú územnú oblasť v súlade s hierarchiou a cieľmi odpadového hospodárstva obsahujúci analýzu súčasného stavu odpadového hospodárstva tejto územnej oblasti a opatrenia, ktoré je potrebné prijať na zlepšenie environmentálne vhodnej prípravy na opätovné použitie, recyklácie, zhodnocovania a zneškodňovania odpadu, ako aj hodnotenie, ako bude program podporovať plnenie týchto cieľov a ustanovení tohto zákona.

(2) Program sa vypracúva pre odpady uvedené v Katalógu odpadov a pre polychlórované bifenylly a zariadenia obsahujúce polychlórované bifenylly.

(3) Program obsahuje

- a) názov orgánu, ktorý program vypracúva a základné údaje o území, pre ktoré sa program vypracúva, alebo základné údaje o držiteľovi polychlórovaných bifenyllov alebo o obci, ktorí program vypracúvajú,
- b) charakteristiku aktuálneho stavu odpadového hospodárstva,
- c) záväznú časť a smernú časť,
- d) vyhodnotenie predchádzajúceho programu.

Program obce

(1) Obec, na území ktorej ročná produkcia komunálnych odpadov vrátane drobných stavebných odpadov presahuje 350 ton alebo ktorej počet obyvateľov prevyšuje 1000, je povinná vypracúvať program obce.

(2) Program obce obsahuje najmä

- a) charakteristiku aktuálneho stavu odpadového hospodárstva,
- b) predpokladané množstvo vzniku komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu,
- c) údaje o systéme zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov a o zabezpečovaní triedeného zberu komunálnych odpadov,
- d) ciele a opatrenia zamerané na zníženie množstva vzniknutých komunálnych odpadov a na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia,
- e) opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky odpadov,
- f) opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť,
- g) informácie o dostupnosti zariadení na spracovanie komunálnych odpadov a o tom, aké typy spracovateľských zariadení pre komunálny odpad je vhodné vybudovať,
- h) informácie o využívaní kampaní na zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi,
- i) rozsah finančnej náročnosti programu.

(3) Záväzná časť programu obce obsahuje údaje uvedené v odseku 2 písm. d) až f). Smerná časť programu obce obsahuje údaje uvedené v odseku 2 písm. g) až i). Program obce musí byť v súlade so záväznou časťou programu príslušného kraja.

(4) Obec je povinná predložiť vypracovaný program obce do štyroch mesiacov od vydania programu kraja príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva na posúdenie súladu s ustanoveniami tohto zákona a so záväznou časťou programu príslušného kraja. Príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva oznámi obci výsledok posúdenia do 30 dní od doručenia programu obce; výsledok posúdenia je pre obec záväzný. Ak je

výsledok posúdenia príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva kladný, obec

a) predloží program obce na posúdenie jeho vplyvu na životné prostredie,⁷⁾ ak program obce podlieha tomuto posúdeniu, a následne po ukončení tohto posúdenia ho schváli,

b) schváli program obce, ktorý nepodlieha posúdeniu vplyvu na životné prostredie.

(5) Ak príslušný orgán štátnej správy v posúdení podľa odseku 4 upozorní obec na nesúlady s ustanoveniami tohto zákona alebo so záväznou časťou programu príslušného kraja, obec program upraví. Schválenie programu obce, ktorý nie je v súlade s týmto zákonom je neplatné.

(6) Vydaním nového programu obce platnosť predchádzajúceho programu obce zanikne.

(7) Obec je povinná vypracovať program obce tak, aby jeho obdobie platnosti bolo zhodné s obdobím platnosti programu kraja; v prípade podľa odseku 8 je obec povinná zabezpečiť zhodu konca obdobia platnosti svojho programu s koncom obdobia platnosti programu kraja.

(8) Ak obci vznikla povinnosť podľa odseku 1 počas platnosti programu kraja, je povinná plniť uvedenú povinnosť v súlade s odsekmi 4 a 5, v lehotách v ňom uvedených a so začiatkom ich plynutia od vzniku tejto povinnosti.

(9) Ak sa v čase po schválení programu obce zásadným spôsobom zmenia skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce pre jeho obsah, obec je povinná svoj program aktualizovať a bezodkladne ho predložiť na posúdenie príslušnému orgánu štátnej správy.

(10) Obec môže vypracovať program obce v spolupráci s jednou obcou alebo viacerými obcami na základe zmluvnej spolupráce.⁸⁾ V spoločnom programe si obce môžu určiť ciele jednotlivo pre každú obec.

(11) Obec je pri zostavovaní a aktualizovaní programu obce oprávnená bezplatne požadovať od každého, kto je držiteľom komunálneho odpadu alebo drobného stavebného odpadu alebo nakladá s komunálnymi odpadmi alebo drobnými stavebnými odpadmi na jej území, informácie potrebné na zostavenie a aktualizáciu programu obce. Osobitné predpisy na ochranu údajov⁹⁾ nie sú dotknuté.

(12) Obec je povinná schválený program obce zverejniť do 30 dní od jeho schválenia na svojom webovom sídle.

Všeobecné povinnosti spojené s nakladaním s odpadmi

(1) Každý je povinný nakladať s odpadmi alebo inak s nimi zaobchádzať v súlade s týmto zákonom; ten, komu vyplývajú z rozhodnutia vydaného na základe tohto zákona povinnosti, je povinný nakladať s odpadmi alebo inak s nimi zaobchádzať aj v súlade s týmto rozhodnutím.

(2) Každý je povinný nakladať s odpadom alebo inak s ním zaobchádzať takým spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie, a to tak, aby nedochádzalo k

a) riziku znečistenia vody, ovzdušia, pôdy, horninového prostredia a ohrozenia rastlín a živočíchov,

b) obťažovaniu okolia hlukom alebo zápachom a

c) nepriaznivému vplyvu na krajinu alebo miesta osobitného významu.¹⁰⁾

⁷⁾ Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁸⁾ Napríklad § 20 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zákona č. 453/2001 Z. z.

⁹⁾ Napríklad § 17 až 20 Obchodného zákonníka.

¹⁰⁾ Napríklad zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 159/1991 Zb.), zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

(3) Povinnosť znášať náklady na činnosti nakladania s odpadom a činnosti k nim smerujúce sú povinné plniť osoby v nasledujúcom poradí, ak nie je v odseku 4 ustanovené inak:

a) držiteľ odpadu, pre ktorého sa nakladanie s odpadom vykonáva, ak je známy, alebo

b) posledný známy držiteľ odpadu.

(4) Ustanovenie odseku 3 sa nevzťahuje na oddelene zbierané zložky komunálneho odpadu patriace do vyhradeného prúdu odpadu (§ 27 ods. 3), na ktoré sa v ustanovenom rozsahu vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov znášajúcich náklady na činnosti nakladania s odpadom a na činnosti k nim smerujúce.

(5) Ak je držiteľ odpadu známy, ale nezdržiava sa na území Slovenskej republiky, zabezpečí nakladanie s odpadom na náklady držiteľa odpadu orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, na ktorého území sa odpad nachádza.

(6) Fyzické osoby nesmú nakladať a inak zaobchádzať s iným ako s komunálnym odpadom, drobným stavebným odpadom a stavebným odpadom z jednoduchých stavieb^{10a)} s výnimkou zaobchádzania podľa § 63 ods. 1 a § 72.

Zodpovednosť za nezákonné umiestnenie odpadu

(1) Oznámiť umiestnenie odpadu na nehnuteľnosti, ktoré je v rozpore s týmto zákonom (ďalej len „nezákonné umiestnenie odpadu“) môže akákoľvek fyzická osoba alebo právnická osoba príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza.

(2) Vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti je povinný bezodkladne po zistení, že na jeho nehnuteľnosti bol nezákonne umiestnený odpad, oznámiť túto skutočnosť orgánu uvedenému v odseku 1.

(3) O oznámeniach podaných podľa odsekov 1 a 2 sa obec a orgán štátnej správy odpadového hospodárstva navzájom informujú najneskôr do siedmich pracovných dní odo dňa oznámenia.

(4) Ak z oznámenia podľa odsekov 1 a 2 vyplýva, že ide o nezákonné umiestnenie odpadu do vodného toku, na pobrežných pozemkoch alebo v inundačných územiach, je ten, kto oznámenie prijal, povinný bezodkladne o uvedenej skutočnosti informovať príslušný orgán štátnej vodnej správy.

(5) Na podklade oznámenia vlastníka, správcu alebo nájomcu nehnuteľnosti, na ktorej bol nezákonne umiestnený odpad, z vlastného podnetu alebo podnetu iného orgánu štátnej správy príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva overí, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu¹¹⁾ nasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin,¹²⁾ a vydá o tom odborné vyjadrenie.¹³⁾

(6) Ak z oznámenia inej osoby ako uvedenej v odseku 5 možno predpokladať, že bol spáchaný trestný čin, príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva postupuje podľa odsekov 5 a 7.

(7) Ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva zistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, vykoná jej oznámenie podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ a konanie o určenie zodpovednej osoby nezačne.

(8) Ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nezistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, začne konanie o určenie zodpovednej osoby, v ktorom postupuje podľa odsekov 9 až 12.

^{10a)} § 139b ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb.

¹¹⁾ Napríklad § 124 ods. 3 Trestného zákona, zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov.

¹²⁾ § 300 až 302 Trestného zákona.

¹³⁾ § 126 Trestného zákona.

¹⁴⁾ § 3 ods. 2 Trestného poriadku.

(9) Príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v konaní o určenie zodpovednej osoby

a) zisťuje osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu,

b) zisťuje, či vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu¹⁵⁾ alebo povinnosť podľa rozhodnutia súdu,¹⁶⁾ alebo či mal z tohto umiestnenia odpadu majetkový prospech alebo iný prospech, ak nezistí osobu podľa písmena a).

(10) Ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v konaní o určenie zodpovednej osoby zistí osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu podľa odseku 9 písm. a), určí ju za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom.

(11) Ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v konaní o určenie zodpovednej osoby zistí, že nastali skutočnosti uvedené v odseku 9 písm. b), určí vlastníka, správcu alebo nájomcu nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom.

(12) Ak výsledkom postupu podľa odsekov 10 a 11 nebola určená osoba povinná zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom, príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva ukončí konanie o určenie zodpovednej osoby rozhodnutím, v ktorom konštatuje uvedenú skutočnosť.

(13) Osoba určená ako zodpovedná za nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom v súlade s odsekom 10 alebo 11 je povinná zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie tohto odpadu v súlade s týmto zákonom na vlastné náklady; ak ide o komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady, urobí tak výlučne prostredníctvom osoby, ktorá má na túto činnosť uzatvorenú zmluvu s obcou podľa § 81 ods. 13 alebo prostredníctvom obce, ak túto činnosť obec zabezpečuje sama.

(14) V prípade uvedenom v odsekoch 7 a 12 zabezpečí zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu v súlade s týmto zákonom na vlastné náklady

a) obec, na ktorej území bol umiestnený odpad v rozpore s týmto zákonom, ak ide o komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady,

b) príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, ak ide o iné odpady ako odpady uvedené v písmene a).

(15) Ak po oznámení podľa odseku 7 orgán policajného zboru oznámi orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, že pre nezákonne umiestnený odpad je možné zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie, postupuje sa podľa odseku 14.

(16) Kto zabezpečil zhodnotenie odpadu alebo zneškodnenie odpadu v súlade s odsekom 14, má nárok na náhradu vynaložených nákladov voči osobe, ktorá je zodpovedná za nezákonné umiestnenie odpadu.

(17) Príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva môže požiadať v konaní podľa odseku 9 o súčinnosť orgány policajného zboru pri objasňovaní nezákonného umiestnenia odpadu.

(18) Obec je oprávnená zabezpečiť v súlade s týmto zákonom zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, ktorý je komunálnym odpadom alebo drobným stavebným odpadom, bezodkladne po jeho zistení, pričom v tomto prípade sa

¹⁵⁾ Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 59/1982 Zb., ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení v znení neskorších predpisov. Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností.

¹⁶⁾ Občiansky zákonník.

postup podľa odsekov 3 až 17 neuplatní; obec je povinná o tom informovať príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva najneskôr do troch pracovných dní.